

B373/38

A CISZTERCI REND
BUDAPESTI I. KERÜLETI
SZENT-IMRE-FÖGIMNÁZIUMÁNAK
IX.
ÉRTESÍTŐJE.

1920—1921.

KÖZZÉTETTE:

BITTER ILLÉS,
IGAZGATÓ, TANKER. KIR. FŐIGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1921.

m. f. aj

I.

Iskolánk multja.

A ciszterci Rend budapesti I. ker. Szent-Imre-főgimnáziuma 1912. szeptember 5.-én nyílt meg. Az iskolát a magyar ciszterci Rend egyértelmű akaratából *Békefi Remig* dr. zirczi apát állította fel azzal a céllal, hogy újabb tüzhelyet létesítsen a fővárosban a keresztény nemzeti szellemnek s hogy a ciszterci Rendnek az ország szívében is alkalmat és teret adjon valláserkölcsei, közművelődési és hazafias missziója teljesítésére. Az első évben egy osztály nyílt meg, azután évenként fokozatosan 1—1 osztállyal bővült, míg végre 1919—20-ban teljes nyolc-osztályúvá lett az intézet. A nyilvánosság és az érettségi vizsgálat tartásának jogát a VKMin. 106.228/1919. sz. rendeletével kapta meg. Az első érettségi vizsgálat 1920. június havában volt.

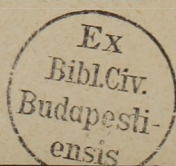
Az intézet ideiglenesen a székesfőváros I. ker. Váli-u. 1. sz. elemi iskolájának épületében van elhelyezve. Sajnos, a világháború és a nyomában támadt szomorú viszonyok jóidőre elodázták a tervezett nagyszabású építkezést.

Az intézet igazgatója az alapítástól kezdve: Bitter Illés. Első tanárai voltak: Baranyay Jusztin dr. (most a ciszt. Rend budapesti hittud. és tanárképző intézetének igazgatója), Mátrai Rudolf (most a székesfehérvári ciszt. r. főgimn. igazgatója) és Vargha Damján dr. — Ciszt. r. volt tanárai az intézetnek: Farkas Alberik, Gálos Bernát, Koronczy Teofil és Pataki Kálmán.

II.

Iskolánk az 1920—1921. isk. évben.

Változások a tanári testületben. *Békefi Remig* dr. zirczi apát, intézeti kegyúr *Pataki Kálmán* tanárt egészségi okokból Egerbe helyezte át s helyébe *Gimesi Nándor*t, a természetrajz és földrajz okl. r. tanárát rendelte hozzánk Egerből. *Pataki Kálmán* 5 éven át volt tagja testületünknek s ez idő alatt lelkiismeretes pontosságával, sokoldalú képzettségével, lankadatlan buzgóságával, szigorú következettségével, szerető türelmével a tanítványok háláját, a szülők elismerését, mindnyájunk becsülését vívta ki magának. Őszinte szeretetünk kísérte áldásos munkájának új színhelyére. *Gimesi Nándor* rövidesen megszerezte summa cum laude a filozófiai doktorátust. Megvált intézetünkötől *Mezey Ferenc* tornatanár is, kinek helyét *Düppong Mihály*, okl. középiskolai tornatanár foglalta el helyettes tanári minőségben. *Schwartz Elemér* dr.-t a magyar ciszterci Rend apátja a téli semes-terre Münchenbe küldte nyelvészeti tanulmányainak tökéletesítése végett. Ez idő alatt (nov. 19-től márc. 4-ig) *Mayer Móric* és *Baksa Kristóf*, szakvizsgálatot tett, ciszt. r. gyakorlótanárok vették át tárgyait. E helyütt is hálás elismeréssel mondunk köszönetet eredményes, buzgó munkájukért. A tanári testület az igazgatón kívül 11 okl. r., 1 szakvizsgálatot tett helyettes tanárból, 1 okl. helyettes rajz- és 1 okl. helyettes tornatanárból állott. A másvallású tanulók hitoktatóinak száma 5 volt.

B 373/38

Magdics Gáspár ez évben töltötte be tanári működésének 30. esztendejét. E 30 évnek minden órája a tökéletesedésre törekvő önművelés és a magyar ifjúság szellemének gazdagítása, lelkének nemesítése között telt el. Zajtalan lépéssel az íróasztaltól az oltárig, az oltártól a katedráig vitte az útja. És nem tért le ez útról soha, sem útemti virágért, sem hívogató babérágért. És nem alkudott meg soha. A tegnapnak csak a tanulságairól emlékezve, a holnapnak csak a tökéletesedésére gondolva végezte a mának kötelességeit válogatás és késlekedés nélkül. Puritán életének délutánját ezért szórja be nyugodt derűvel a pontos munkavégzés mosolygó öntudata, a sok ezer szülő és tanítvány ragaszkodó hálája, társainak szerető tisztelete, irodalmi munkásságának sikere. Legyen hosszú ez a verőfényes őszi délutánja s járjon még soká köztünk, példaképül annak a harmóniának, mely fölényes Isten-bizással intézte el minden ügyét az élet kisszerű, jelentéktelen, mert az örökkévalóságra nem tartozó követeléseivel. Legyen még soká hirdetője azoknak az eszméknek, melyeknek minmagunkban és a társadalomban való megerősítésére soha nagyobb szüksége nem volt a világnak, mint épen manapság.

Vargha Damján dr., kit a mult isk. évben habilitáltak a budapesti m. kir. Pázmány-egyetemen magántanárrá, az idén kezdette meg előadásait a középkori magyar irodalom köréből. Tudományos kutatásaival gazdagítsa a magyar szellem kincsesházát, nevelő reáhatásával formálja tovább Szent Imre stílusában az egyetemi ifjúságot, s mindeme munkájával öregbítse tekintélyét annak a testületnek, mely büszkén vallja őt magáénak.

Az iskola elhelyezése. Ideiglenes otthonunk még mindig az I. Váli-u. 1. sz. székesfővárosi elemi iskolában volt, a székesfővárosi Tanács megértő jóvoltából itt is lesz még jóideig, amíg t. i. a viszonyok annyira nem javulnak, hogy hozzáfoghassunk nagyszabású, korszerű építkezési programunk megvalósításához (53.868/1920. VII. sz. határozat). A keyges támogatásért mélyeséges hálával adózunk a székesfőváros tek. Tanácsának, elsősorban *Sipőcz Jenő* polgármester és *Zilahi Kiss Géza* közoktatásügyi tanácsnok uraknak. De köszönettel tartozunk *Martos Ágost* iskolagondnok, *Bardócz Pál* szakfelügyelő és *Felner József* elemi isk. igazgató uraknak is a mindenben tanúsított szíves támogatásért.

Ügymenet. Az I. osztályra jelentkezők előjegyzése júl. 1., 2., aug. 25. és 26.-án, az I. osztályra a felvételi vizsgálatok aug. 27.-én, a beírások aug. 28.-án voltak. A többi osztályba jún. 30., szept. 1., 2. és 3.-án irtunk be. Az alakuló tanácskozmányt aug. 29.-én, a javítóvizsgálatokat aug. 30.-án, az éveleji felvételi, különbözeti és magánvizsgálatokat aug. 30. és 31.-én tartottuk meg. Szept. 4.-én osztályrendezés volt, szept. 5.-én ünnepélyes Veni Sancte-val nyitottuk meg az évet. Szept. 6.-án megkezdttük a rendes tanítást, amely azonban nov. 4-től márc. 4-ig a fűtési nehézségek miatt csak 30 perces órákban folyt. Nov. 13-tól nov. 28-ig, majd dec. 1-től dec. 16-ig a vörhenyjárvány miatt az alsó négy osztályban — mint a főváros területén levő összes iskolák alsó osztályaiban — szünetelt a tanítás. A karácsonyi és újévi szünet mind a 8 osztályban dec. 16-tól jan. 15-ig tartott.

Az I. félévi módszeres tanácskozmány szept. 9.-én, a II. félévi febr. 23.-án, az ellenőrző értekezletek okt. 30., dec. 15. és ápr. 23.-án voltak. A tandíj-elengedés ügyében dec. 13. és febr. 26.-án tanácskoztunk; az I. félévi osztályozót febr. 12.-én, a II.-at jún. 19.-én tartottuk. A tankönyvmegállapító tanácskozmány ápr. 20.-án volt.

A VIII. osztályiak vizsgálatai máj. 2—13., a hittanvizsgálatok Krywald Ottó érseki biztos úr elnöklete alatt jún. 16—18., az évvégi összefoglalások jún. 20—25-ig tartottak, a Te Deum és évvégi ünnepély jún. 29.-én volt.

Egészség-ügy. A tanulók egészségi állapota olyan volt, amilyen a fővárosban általán. A vörhenyjárvány miatt nov. 13-tól 28-ig, majd dec. 1-től 16-ig, illetőleg jan. 16-ig az alsó 4 osztályban szüneteltek az előadások. *Tomcsányi Ferenc* VI. o. tanulónk a gyilkos kórnak áldozatául is esett, korai halálával nagy szomorúságba sötétítvén jó szüleit és társait egyaránt.

A szemvizsgálatot *Benárd Agost* dr., iskolaoi orvos úr okt. 1., nov. 23. és jún. 8.-án végezte. — Jún. 9. én 110 tanulót oltottunk be újra.

Szept. és okt. hónapokban, továbbá márciustól júniusig megtartottuk a kötelező játékdélutánokat. Novembertől márciusig — ahogyan az időjárás engedte — téli sportot űzött az ifjúság *Düppong Mihály* testnevelési tanár felügyelete alatt.

Testedző (félnapos) kiránduláson 12 ízben voltak a tanulók. A cserkészek 12-szer csináltak egézsnapos táborozást. Jún. 27.-én intézeti (egézsnapos) kirándulást tettünk *Mária-Besnyőre*. Az ünnepélyes tornavizsgálat jún. 28.-án volt előkelő közönség jelenlétében.

Látogatások. *Békefi Remig* dr., zirczi apát, az intézet kegyura ápr. 30. és máj. 2.-án látogatta meg intézetünket. — *Pintér Jenő* dr., budapesti tanker. kir. főigazgató úr febr. 10., 12., 15. és 17.-én végezte hivatalos látogatását, melynek tanulságait a febr. 17.-én tartott tanácskozmányon közölte a t. testülettel. — Többször volt szerencsénk a szakfelügyelő urakhoz, akik hasznos megbeszéléseket folytattak megfigyeléseikről az érdekelt szaktanárokkal.

Könyvtárak. *A tanári könyvtár* az idén 26 művel gyarapodott 26 kötetben 1200 K ért. — Jelen állomány: 620 mű 804 kötetben 12.000 K ért. — Folyóirat járt 12, előfiz. ára 1854 K. — Leltározásra vár még *Erődi-Harrach Béla* dr., ny. tanker. főigazgató úr adománya és b. e. *Nemes Tivadar*, ciszt. r. tanár hagyatéka.

Az ifjúsági könyvtár vétel útján 20 művel szaporodott 70 köt. 1080·90 K ért. — *Megajándékoztak* bennünket a Vall. és Közokt. Minisztérium 2, a Kisfaludy-Társaság 3, *Matits Lajos* orvostanhallgató úr 1 művel. — Az ifj. könyvtár jelen állománya: 1273 mű, 1816 kötet 13.985·20 K értékben.

Szertárak. *A filológiai szertár* jelen állománya: 41 kép 450 K értékben.

A földrajzi és történelmi szertár 9 drb. Hölzel-féle szemléltető képpel gyarapodott (1063 K). Jelen állomány: 33 térkép, 63 falikép, 3063 K értékben.

A természettajzi szertár a jelen isk. évben a következő tételekkel gyarapodott: *Vétel útján*: 1. 1 drb. Reichert-féle *A II.* mintájú nagy mikroszkóp teljes felszereléssel. 2. 1 drb. Reichert-féle *BI.* mintájú középnagy mikroszkóp. 3. 1 drb. demonstráló mikroszkóp. 4. 100 drb. Sigmund-féle ált. szövettani mikr. preparátum. 5. 22 drb. Möller-féle kovamoszat-készítmény. Összesen: 125 drb. 100.000 K ért. — *Ajándék útján*: *Lepár Antal*, posta- és táviróosztályvezető úr adománya kagyló- és csigagyűjteményünket gyarapította. *Gáldi Marcell* gyárigazgató úr 1 drb. kitömött lángbaglyot; *Szöke Elemér* tanár úr különböző ásványokat; *Karny Rezső*, dr., p. ü. főtanácsos úr kémiai üvegeszközöket; *Janitsáry Iván* gyógyszerész úr 1 drb. keresztes-viperát és több vegyszert ajándékozott az intézetnek. Összesen: 200 K ért. *A szertár* jelen állománya: 87 falikép, 6 kristálytengelyváz, 20 kristályminta, *Erődi-Harrach Béla*, dr., ny. főigazgató úr quarnerói korall- és kagylógyűjteménye, *Batisweiler János* úr lepkegyűjteménye, 1 földtani és 1 ásványtani gyűjtemény, 3 mikroszkóp, 100 mikroszkóp-preparátum 115.200 K ért.

A természettani szertár vétel útján 15 darabbal gyarapodott 4757 K értékben. Jelen állomány: 149 tételszám 21.203·52 K értékben.

A rajzszertár a folyó év folyamán gyarapodott *ajándék útján*: 2 drb. cseréptányér (*Feisztmantel F.*), 1 drb. kagyló (*Ghyczy V.*), 3 drb. kagyló (*Bartha L.*), 1 cserépkorsó, 15 üveg, 1 kékcinke (*Peiniger S.*), 1 üvegcorsó (*Honheiszler I.*), fonott üveg, dobozok, könyvek, összesen: 250 K értékben. *Vétel útján*: 2 kőkorsó, gipsz dombormű, faminták, összesen: 300 K értékben. Összes gyarapodás: 27 drb. 550 K ért.

A hangjegy-gyűjteményre 455 K-t költöttünk.

A tanulók viselete, szorgalma, előmenetele, magatartása.

A tanulók viselete, előmenetele. Örömmel állapítjuk meg, hogy fegyelem és tanulmányi rend tekintetében úgyszólván a békebeli állapotok tértek vissza. Arra persze, hogy

a lelkiismeret a régi érzékenységében hallassa szavát, még kissé várunk kell és sokat dolgozunk; de a javulás tapasztalt mértékével meg lehetünk elégedve. Következménye ez azoknak a vallás-erkölcsi elveknek, amelyeknek átélését minél tudatosabbá iparkodtunk tenni növendékeink lelkében. „Az Úr félelme a bölcsesség kezdete“. Imával kezdtük és végeztük az előadásokat, vasár- és ünnepnap s az egyházi év minden nevezetesebb dátumán (szent. Balázs, hamvazószerda, búzaszentelő, keresztjáró) szentmisét hallgattunk; résztvettünk a kath. nagygyűlés által rendezett eucharisztikus, az Úrnapi és feltámadási körmenetben; márc. 17—20-ig szentgyakorlatokat tartottunk (Horváth Konstantin és P. Haasz Brokád), szóval: minden alkalmat felhasználtunk, hogy nagyra szítsuk tanítványainkban az istengyermeki öntudatot, a felelősségérzetet, a lelkiismeretet; mert nincs erkölcs, nincs becsület, nincs tisztesség, nincs hazafiság, nincs emberség, csak amely az evangélium magaslatairól árad be az emberekbe.

Mária-kongregáció. Főlavatott tag volt 56, jelölt 14. A Mária-kongregáció vezetése *Hümpfner Tibor* dr.-ra volt bízva, prefektusa *Hocz Gábor* volt. A kongreganisták hetenkint tartották gyűléseiket, amelyeken lelki olvasmányt és szentbeszédet hallgattak s maguk is tartottak egy-egy rövidebb előadást, vagy vallásos tárgyú költeményeket szavaltak. Az idei évben főtörekvésünk az volt, hogy a kongregációi könyvtárt gazdagítsuk. 5000 K-t költöttünk új könyvek beszerzésére. Ezt az összeget a tanári kar tagjai s *Novák Ferenc* úr Ömértósága ajándékozták kongregációknak.

Önképzőkör. Szeptember 12.-én alakult meg az Önképzőkör tisztikara *Brisits Frigyes* tanár elnöke alatt. Alelnök: *Hidassy Dezső*, VIII. o. t., titkár: *Mihálovits Tibor*, VII. o. t., főjegyző: *Ruda Lajos*, VIII. o. t., jegyző: *Belkó Ágoston*, VII. o. t., pénztáros: *Szentpéteri Gyula*, VIII. o. t. lettek. Az Önképzőkör 14 rendes és 4 ünnepi ülést tartott, amelyeken összesen 58 szavaltat, 1 szabad előadás, 1 vitaelőadás és 9 felolvasás hangzott el. A zárógyűlés június 26.-án volt *Bitter Illés* tanker. kir. főigazgató úr és a tanári kar jelenlétében. Pálya-, illetőleg jutalomdíjakat nyertek: *Greszl Ferenc*, VIII. o. t., *Hidassy Dezső*, VIII. o. t., *Mattyasovszky Pál*, VIII. o. t., *Sámy (Nagy) Zoltán*, VIII. o. t., *Szentpéteri Gyula*, VIII. o. t., *Gömöri Pál*, VII. o. t., *Graff Kálmán*, VII. o. t., *Viczián Imre*, V. o. t.

Cserkész-csapat. Az intézet által szervezett 25. sz. Szent-Imre-cserkészcsapat vezetője *Orsovai Fülöp* dr., akit munkájában *Motz Atanáz* dr., *Nagy Nándor* és *Düppong Mihály* tanárok segítettek. A csapat működését az isk. év elején kezdte meg a Székesfővárosi Tanácstól használatra átengedett (I. Váli-u. 1.) helyiségben. Az örsök hetenkint tartották összejeövetelüket; az egész csapat 12 nagyobb kiránduláson járta be a budai hegyeket. Otthonunkban könyvkötő, lakatos és asztalosmunkával is foglalkoztunk. A csapat tagjainak száma 99.

A *Huszár Károly*-Gyermeksegítő Akciótól részint ingyen (17 drb.), részint csere útján (70 drb.) kaptunk cserkészszingeket. *Csongor Nándorné* úrnő 15, özv. *Quendet Alfrédné* úrnő 10 kalapot ajándékozott a csapatnak. Az amerikai segélyakciótól kötözőszereket, irattáskákat, hevedereket, fűrészt és 15 pár harisnyát kaptunk. Táborozási segélyben részesítették a csapatot: a Hangya-szövetkezet 5000, Futura R. T. 5000, Miklós Ödön és neje 1000, Éber Antal dr. 1000, Magyar-Olasz Keresk. Kamara 1000, Kádár Endre és neje 1000, Miklós Elemér dr. 1000 K. Pénzbeli segítségben részesítették a csapatot: *N. N.* 1000, *Gál Endre* úr 500, *Frenreisz István* 200, *Miklós Ödön*, *Miklós Ödönné*, *Miklós Elemér* dr., *Szántó Antal*, *Petrányi Ferenc* urak 100—100 K. Kisebb adományokból befolyt 500 K. A cserkésznapokon tartott gyűjtésből 2555 K-val részesültünk. Összes bevételünk: 20.255 K. Kiadásaink összege (üzletrészre, gyógyszerekre, cserkészuijásokra, kalapokra, a próbákhoz szükséges anyagokra) 2786 K. A csapat jelenlegi vagyona 17.469 K.

Sport-Kör. Az ifjúsági Sport-Kör megalakult 1920 okt. 28.-án *Düppong Mihály* tornatanár vezetése alatt. Szakosztályai: atlétika-, játék-, úszás-, torna- és téli sportok szakosz-

tálya. Atlétikai sportokat, füleslabda-játékot és 6 szabadgyakorlatot a június 26. án megtartott intézeti tornaversenyen mutatott be az ifjúság. A játékok közül a kisebb társasjátékokon kívül különösen a füleslabda- és footballjáték fejlődött ki. A BEAC. által rendezett Blazsek-féle football-émlékversenyben 13 mérkőző középiskolai csapat között a 3. helyen végeztünk. Úszóink az 1921. május 5.-én megtartott középiskolai úszóversenyben mutatták meg tudásukat. A 70 m-es ifjúsági versenyben, továbbá a 3×70 m-es sprint-stafétában második helyezést értek el.

Vívás. Az V—VIII. osztályból 18 tanuló nyert kiképzést a kardvívásban. Az idény végén — a hiányos felszerelés ellenére is — asszók folytak már. Tanár: Dűppong Mihály.

Céllövés. A VII—VIII. osztály tanulói a Szemere-lőbizottság támogatásával lökiképzésben részesültek. Az oktatás tárgyai katonai rendgyakorlatok, a hadi puska ismertetése, előkészítés a céllövéshez, csappantyú- és éles töltéssel való lövés voltak. Vezető tanár: Dűppong Mihály.

Játékonyság. a) A *Segítőegyesület* alapszabályszerűen még nem alakult ugyan meg, de az alap gyűjtésére, szegény tanulóink anyagi helyzetének könnyítésére az idén is törekedtünk. Év elején volt 1663 K 80 f készpénzünk, 1 drb. 10 fr.-os aranyunk és 15 drb. 100 K névértékű hadikölcsönkötvényünk. *Gyapodás:* Békefi Remig dr. zirczi apát úr engedélyével a beiródióból 452 tanuló után egyenkint 2 K, összesen 904 K. José Gallart y Girbal spanyol konzul úr 500 K, Pálházy József min. tanácsos úr 200 K, Szüillő Árpád Ganz-gyári igazgató úr 1 drb. 20 K arany, kamat: 83 K 25 f. *Kiadás:* Segítőegyesületi könyvekre 886, Erődi Béla-jutalomdíjra 200, összesen 1086 K. *Jelen vagyonunk:* 2279 K 22 f készpénz, 1 drb. 10 fr.-os és 1 drb. 20 K arany és 15 drb. 100 K névértékű hadikölcsönkötvény.

A *segítőegyesületi könyvtár* vétel útján 80 könyvvel 886·5 K ért., ajándék útján 150 könyvvel 3000 K ért. gyarapodott. *Jelen állomány:* 2400 könyv 23.000 K ért.

Szeretettel emlékezünk meg iskolánk ama nemesszívű jötevőiről, akik szegénysorsú tanulóink segélyezésére szíves adományokat ajánlottak fel és adtak az igazgató kezéhez. Különösen nagy a mi hálnak *Huszár Károly* v. miniszterelnök úr iránt, aki a vezetése alatt álló segítőakció gyűjtéséből 10.000 K-t juttatott intézetünknek. Bayer-Krucsay Dezső svéd konzul úr 1000, Sárközy Endre úr és társai 600, Balogh Jenő v. igazságügyminiszter úr 500, José Gallart y Girbal úr 500, Tomcsányi Istvánné úrnő 500, Kajdi Imre úr 500, Ipolyi-Keller úr 415, Saxlehner Kálmán úr 300, Károly István, III. o. t. 100 K-t adományoztak a nemes célna. Az így begyűlt 14.415 K-ból kiosztottunk 2850 K-t, a megmaradó összegben a jövő isk. év elején tanszereket veszünk rászoruló tanulóink részére.

Az Amerikai Gyermeksegélyező Akció jóvoltából ingyenebédet kapott a tél és tavasz folyamán 68 tanulóink.

Békefi Remig dr., zirczi apát, intézeti kegúr 211 tanulóinak 84.950 K tandíjat engedett el.

Hollandiában 5 üdült, Svájcba 1 tanulóink ment el.

b) *Ösztöndíjat* a következők élveztek: Zemplén Béla, V. o. t. a Bésán-féle 200 K, Rupp Rudolf, IV. o. t. a Vági-féle 420, Weber Andor, VI. o. t. a Győri Király-árvaalap 200 K, Szentpéteri Gyula VII. o. t. 700 K nevelési segítséget, Hidassy Dezső, VIII. o. t. a Budai Mária Terézia-féle 240 K, Hocz Gábor, VIII. o. t. a Budai Mária Terézia-féle 240 K. Mattyasovszky Pál, VIII. o. t. a Mattyasovszky-féle 180 K, Petrányi Győző, VIII. o. t. a Győri Király-árvaalaplól 200 K. Összesen: 3380 K.

A *háborús ösztöndíjalap* az isk. év elején 77 drb. 100 K hadikölcsönkötvény volt és 803 K 40 f készpénz. *Gyapodás:* 427 K 25 f kamat.

c) *Jutalmak.* Békefi Remig dr., zirczi apát úr 450 K-t adományozott minden osztályban a legkiválóbb (Sonnewend Gyula I., Martos Ágost II., Benárd Miklós III., Novák László IV.,

Staud Géza V., Zemplén Zoltán VI., Antunovits János VII., Mihálovits Tibor VIII. o.) tanuló és az énekkar egyik buzgó (Zsögön Tibor II.) tagjának jutalmazására.

Az *Erődi-Harrach Béla* dr., ny. tanker. kir. főigazgató úr 25 éves főigazgatói jubileumának emlékére alapított Erődi-jutalmat Weisinger György II. (földr.) és Antoss Levente VIII. (magy.) nyerték el.

Szentgyörgyi Elemér dr., ügyvéd úr 158 K-t ajánlott fel 2 szorgalmas, jó tanulónak kitüntetésére; elnyerték: Balogh Ferenc IV. és Schmick Károly VII. o. t.

Pálházy József min. tanácsos úr 4 jutalomkönyvet ajánlott fel; elnyerték: Fogarassy László V., Czettner Ferenc VII., Miklós Ervin VIII., Ruda-Lajos VIII. o. t.

Horváth Szaléz ciszt. r. főiskolai tanár úr 4 jutalomkönyvére Csomay Imre V., Nikolich Fedor VII., Herglöz Jenő VIII., Petrányi Győző VIII. o. t. találta méltónak a t. testület.

Mayer Móric tanár úr adományából Lévy Gábor IV., Král Rudolf V., Vajna László V., Szentpéteri Antal VI., Szentpéteri Gyula VIII. o. t. részesültek jutalomban.

Kiss Albin dr., tanár Antoss Levente, Herglöz Jenő, Hidassy Dezső, Hocz Gábor, Jankovich Endre, Mattyasovszky Pál, Mihálovits Tibor, Németh Lóránt, Petrányi Győző, Ruda Lajos, Szentpéteri Gyula és Szüllő Ferenc VIII. o. tanulóknak szép feszületet adott emlékül.

Könyvjutalmat adtak még: *Hümpfner Tibor* dr. a hittanban leginkább kitünő Kiss Miklós I., Mérey István II., Lánicz László III., Huba Arpád IV., Zemplén Béla V., Hrauda Rezső VI., Faykiss István VII., Hidassy Dezső VIII. o. tanulóknak. *Vargha Damján* dr., tanár úr Kövesdy József II., Novák László IV., Hrauda Rezső VI., Szentpéteri Antal VI. és Zemplén Zoltán VI. o. tanulókat szép magyar dolgozataikért jutalmazta. *Bosnyák Fongrác* tanár úr Jung Péter IV., *Motz Atanáz* dr. tanár úr Divald György, Lechner Jenő III. és Dudits Andor VII.; *Schwartz Elemér* dr., tanár úr Fincziczky István, Hancsók Kálmán. Tiszje József V.; *Brisits Frigyes* dr. tanár ur Medarász Géza I., Viczián Imre V., Graff Kálmán VII. és Mattyasovszky Pál VIII. o. (magy.), továbbá Gömöri Pál VII. o. (lat.); *Varga Virgil* tanár úr Beöreöndy István V. (math.); *Kühn Szaniszló* tanár úr Bálint Péter, Benkhard Ágost, Ceitler Béla, Erney György, Fritz Mihály, Holló Miklós, Janky Miklós, Kiss Antal, Kulcsár László, Lánicz István, Lutz György, Sellner Lajos, Stántsits János, Votin József I., Bornemissa Tibor III., Staud Iván, Szily József IV. és Staud Géza V., Dörfler Jenő és Hoffer János VI., Hocz Gábor VIII. o. tanulókat jutalmazta kiváló szorgalmukért és viseletükért. *Nagy Zoltán* VIII. o. t., aki gyönyörű játékaival kísérte az ifjúsági vegyeskar énekeit, elismerésül az intézet részéről kapott jutalmat. — A jutalomkönyvek értéke: 9000 K.

Ünnepélyek. *Október 6.-án* az aradi vértanuk emlékének áldozva, erősítettük a vigasztalóbb magyar jövőbe irányított hitünket. *November 7.-én* intézetünk védőszentjének, Szent-Imrénének ültük ünnepét. Főlemelővé és feledhetetlenné tette számunkra ez ünnepnapot az, hogy eljött közénk s hatalmas szózatával szólott hozzánk mélt. és főt. *Zadravec* *István* tábori püspök úr. Szavainak tüzes mélyéből lángos világosság csapott az ifjúság lelkehez, amely boldog büszkeséggel szívta fel igéinek minden szépségét és igazságát. *Okt. 16.-án* Schioppa Lőrinc pápai nuncius ünnepélyes fogadására vonultunk ki, hódolatul a római Szentszék, az egyetlen nagyhatalom iránt, mely e végzetes időben kapcsolatot sietett teremteni az ujjaéledni akaró Regnum Marianummal. *Okt. 24.-én* a kath. nagy-gyűlés által rendezett eucharisztikus körmeneten vettünk részt testületileg. *November 13.-án* a trianoni béke ratifikálása napján a mi lelkünkön is átsajgott és átremegett a mai és a jövőendő idők rettentő magyar bánata. S azóta nagy várás az életünk. Kiülünk magyar mivoltunk tragikus árnyéka alá és várunk: északról a Nagyságos Fejedelmet, keletről a második fehér lovat és délről Zrínyi Miklós dörgő erejét... *Március 15.-én*, az ifjú magyarság örök ünnepén, Széchenyi szellemét hívta vissza és interpretálta

az ifjúság és a nagyközönség számára *Kiss Albin* dr. A beszéd hatalmas mélysége, felépítésének logikus fénye, gondolatainak széles tartalma és érzelmi átfinomítása igaz meghatottságot és élvezetes tanulságot teremtettek a jelenlévők lelkében. *Május 21.-én* résztvettünk Jókai Mór szobrának leleplezésén. *Május 28.-án* hódoló felvonulással ünnepeltük a nemzet nagy fiának, Apponyi Albert grófnak születése 75. évfordulóját, hálálkodva az isteni Gondviselésnek, mely nekünk, szomorú magyaroknak ezt a tüneményes embert adta. *Június 12.-én* Magyar Jövő-propagandaünnepélyt rendeztünk e derék és áldásos ifjúsági irodalmi vállalat érdekében. *Június 5.-én* résztvettünk a budapesti középiskolák katolikus ifjúságának a Kath. Tanáregyesület által rendezett Szent Jobb hódolati ünnepélyén, melyen a szentmisét *Csernoch János* bíboros-hercegprímás ur *Őeminenciája*, a szentbeszédet *Brisits Frigyes* dr., intézetünk tanára mondta. Így szólt a magyar ifjúsághoz:

Kedves Magyar Ifjúság! A magyar történelem letűnt verőfényének és a magyar valóság tragédiájának összetörő világitásában nézek végig rajtad e helyről. Igazán úgy hatsz rám, mintha paradoxonok igazságának és korszakának új nemzedéke lennél. Más az egéd és más a földed! Itt, fenn a várban, fölötted gótikus rózsák csipkés áhítatába koszoruzottan suhog vissza lelkedre az ő magyar virágzás s a magyar lelkeség fényes vihara rohog végig emlékezősöd tavaszi kedvén. A kövek szétporladt mélyéről szentjeink, királyaink dicsőségének magyarsága lobban eléd s a levegő antik, elhalkult csendporából az öröm és a szárnyalás hevületén fénylenek fel ajkaidra az elimádkozott, elsikoltott, drágaköves magyar ígék. Lábad alatt pedig a poklok sűrűje dobog; tépik a Kárpátok gyökereit s megverik a magyar romok legendáit; hegyeinken éjszakákkal fojtogatják Rákóczi tüzeinek melegét és egre korbácsolt könnyfelhőkkel oltogatják ki a hadak útjának fehérülő csillagszemeit. S azóta Rákóczi megkezdí második rodotói életét; felkeredik a magyar számkivetések útja s a menekülők nyomát nem hó, hanem vér lepi be; másodszor török össze Zrínyi jó kardja és Széchenyi nyugtalansága nem tud meghalni soha. A magyar hegyek 1000 éves öléseiből pedig kitéptek egy darabot s a történelem leg-szomorúbb árva földjévé csonkították s a történelem paródiájaként a halál vizén indították el az — élet útjára. Ez a csonkaság kínlódik és remeg a földben, melyen állsz, s megcsonkolt kínok, csonka árnyékok torzulnak fel lelked öntudatára, amely az egész Magyarországot hordozza. S ha átéred annak a régi és ennek a tragikus Magyarországnak benned való összetalálkozását, végigkeseredhetik rajtad a számkivetettek zsoldárainak elégiája és reményeid, ifjú életed sok kicsorbult repedésén kiömlő szomorúságod, mint a babiloni fűzek, árnyékolhatja rád a történelem melankoliáját.

Ó édes ifjúság, de jó, hogy ezt a történelmet ide jöttél megenyhíteni! De jó, hogy hazatérsz s lelkeden hazahozod azt az összetört Magyarországot ehhez az építő apai kézhez! De jó, hogy végighordozod a dicsőség kövei között ezt a Szent Jobbot, mert ennek az útnak folytatása van: benned, végigjár a lelkeden, ott ahol a demarkációk vérfoltos árnyéka vonaglik és háborodik rajta, hogy azok ne a halál mesgyéiként porladjanak szét, hanem a föltámadás barázdáivá termékenyüljenek benned. De jó, hogy idejöttél s ifjúságod homlokának, csonka magyarságodnak alabástrom-szomorúságát ráhajtottad erre a csonka, öreg, királyi kézre, mint ahogy ráhajtjuk arcunkat első csalódásunk estéjén anyánk kezének megértő melegére és elhozta ide te, mivel már a Nagymagyarország, a Szent Jobb öröksége tékozló fia, nem tud már visszajönni, ennek legalább hazasíró könnyeit, hogy ez a kéz, amelybe visszaérezzük újra az egész roppant szent királyt, meghódítsa újra hitünket, lesöpörje rólunk a halál szineit és erőinek özönét ráacélozza szétlázult erőtlenségünkre. Kedves Ifjúság! Ennek a kéznek igen sok vonzama van hozzád. Ez a kéz pihent a leggyönyörűbb magyar ifjúságnak, Szent-Imrénének vállain. S mikor letört élete fájáról ez az egyetlen hajtás és csonka lett az élete törzse, de árván, de üresen zsugorodott bele az atyai fájdalom gyötrelmeibe. S most itt állasz te, Szent Imre lelkének történelmi örököse, a fiú, de — árván, atyátlanus és zokogva szólítod meg ezt a Szent Jobbot, hogy szálljon rád belőle szent apasága s az ő nagyszerű katolikus magyar integritása.

Édes Ifjúság! Minden kor felsírt Szent Istvánhoz s nagy veszteségeit kérte tőle vissza. Voltak korok, amelyek a lovagot élték belőle tovább. Mások az ő hitével imádkoztak. Jöttek korszakok, amelyek erőtlenségüket az ő erejével építették. Minden század pedig az ő világossága bölcsességéből faragta ki saját politikája köveit. De azt, amit te kérsz, a jellem katolicitásának és a földnek integritását egy kor sem kérte úgy, mint te, mert egy kor sem vesztette el úgy, mint te. Kedves Ifjúság! Ezen a magyar földön vagy 40–50 éve lelki gyökérzet és vér nélkül születnek az emberek. 50 év óta mintha

befejezéshez közelednék a magyarság erkölcsi világa. Valami sistersgő Számum sziszeg és perzsel végig itt mindenem, amelytől szétoldódik a magyar erkölcsi szoliditás bazalt talpazata. Szép, naposan nevető szemében valami átkos, lompos éj gunnyaszt s nem tud kisütni belőle a világos látás friss napja. A magyar nyárfák ezüst remegése alól lezuholt a magyar költészet s a Hortobágy nevető délibábjá Saharák bomlott képzeletének deliriuma lett. 50 éve elfelejtettünk feltekinteni a magyar hegyekre, ahol bánatok és dicsőségek álmái haltak el a mi közellétünk árvaságában és elfelejtettünk ráhajolni a földre s meghallgatni, hogy mit izennek a rögök a búzákkal, mi van elrejtve a búzavirág rejtett kéksége mélyén és a pipacs piruló lángolásában. Nem az a baj, hogy elvették vizeinket, hanem az, hogy a magyar szellem vizesése beteg és erőtlen. A magyar közélet vizein a gondolat iszap-gályákon úszik s nem a kereszténység örök áramai duzzadnak szét vitorláiba. Nem az a baj, hogy csonka lett a rög alattunk, hanem az, hogy kicsorbul a katolikum éle a jellemeken. Tele vagyunk nagy emberekkel, de ezek majdnem mind olyanok, mint a sűrűen egymásra nőtt hegyeink: tele vannak romokkal, magasságukba jutva többet kapunk saját történetükből, mint amennyi kilátást nyújtanak. 50 éve óta nem veri a magya-homlokokat a keresztény világosság tűz-esője, a pünkösdi viharból csak a zúgás maradt meg, de kisorvadtak belőle a tüzek csatornáit; a gondolat ezeréves katolikus horizontját pedig Vatikán pogány ökle dübörög és a turáni vér ezeréves medréből Thonuzobák járnak vissza, hogy kidöntsék a tíz-parancsolat tilalomfát.

S én úgy érzem, kedves Ifjúság, hogy ez a Szent Jobb az elmúlt dicsőséges Magyarországból, mint egy fájó könnyesepp dobbantja rá lelkiiseretünkre a szemrehányásokat: Ez az ország, ez a föld egy darab természetesség volt, de lelket én finomítottam bele, hazává én szenteltem fel. Hegyeinek dacos kőhomlokát bazilikák zsámolyává szelidítettem; a kövek pogány magányát felvertem a keresztény gondolat elmélyedésének csöndjével; erdőinek fájó zúgásából kiégettem a pogányság riadt sűrűjét és a mély lelkek szüzi illatát fakasztottam ki belőle; fáiból kibontottam a keresztet, amely a Golgotha óta minden fában arnyékolódott s két karjával csendesre öleltem a magyarság vérét; felneveltem gondolatait, feltörtem földje restségét s az igazság egyensúlyába acéloztam kardja villogó hevületét; szavainak hangjából kiolvastottam a legzengőbbet, Jézus és Mária nevét ötvöztem ki belőle s e nevek alá tettem el Ázsiát, a keleti álmok tétlen meséit, pogány keleteit, Kupa és Koppány lázadt indulatait és felépittem velük a magyar hősi jellem idealizmusát. De hol van ez az én országom? XVI. század hütlensége, XVIII. század racionalista kritikája, XIX. század elvtelensége, hová tették e nagyszerű egységet s feleljetek, mit adatok helyébe?

Kedves Ifjúság! Itt a felelet csak egy lehet, leborulni és soha innen el nem szakadni. Tanuljátok már egyszer meg, hogy magyarnak lenni nem elég. Kereszteljétek meg a magyarságot, mert különben nem lesz győres és rendületlen soha! Integrális Magyarországot akartok? — Vegyétek fel újra a Szent Jobb munkáját: kereszteljétek meg újra a köveket, a fákat, a betűt s a kereszt világosságával építsétek fel a gondolatot, kössétek a könyvveiteket, de mindenek felett ezen hajtsón ki egyéniségtek öskatolikus tartama. Magyarország akkor lett először integrális, mikor Szent István hatalmas egyénisége kivirágozott belőle s akkor lesz utoljára integrális, amikor eltűnik belőle az utolsó keresztény magyar. Ez a nagyszerű egység, amely így tudja összefoglalni a nemzetet és ugyanakkor így tudja kiemelni az egyént, ez a Szent Jobb öröksége. S ma ezt az egységet korbácsolják Kassán, tapossák Kolozsvárott és tépdésik Pécsen.

De hiába! Mert ennek az egységnek csudálatos szimbolikus életét éljük ma is. Ma mindenhol újra öntik a harangokat. Kedves Ifjúság! Tudod-e miből? Szent István Magyarországnak ércéből és csonka Magyarországra megvert bánatából. A harang szivverése a fiatalságod lesz, amely magába hordozza a feltámadás ifjú tavaszát. S a harangok mindennap átsírnak a demarkációkra és mindennap összeimádkozzák a kereszténység halhatatlan hitén ezt az országot. Oh! Hadak útja! De pogány, de terméketlen mithosz maradtál! Nem a hunok, hanem a harangok, a szent kereszténység jön vissza és tartja össze ezt a földet. Édes magyar Ifjúság! Amit a harangok elsírnak, azt tedd és éld! Ne bontsd még jobban szét ezt a földet! Ne csonkítsd még jobban rögét! Ne duzzasz a halál vitorláit! Légy a Szent Jobb magyarja! Talán tragikus, talán szegény! Talán könnyes, talán zord! Ez nem baj! A hazád is ilyen! De mindig rendületlenül katolikus és katolikus magyar! Úgy áldjon meg az Isten s ez a Kéz! Ámen.

Jún. 29.-én Te Deum után volt az évről ünnepély, amelyen a növendékek hazafias szavallatokkal, az ifjúsági énekkar irrendenta dalokkal szerepelt s az igazgató kiosztotta a jutalmakat. Ez ünnepély keretében üdvözölték a szülők s az intézet az igazgatót tanker. kir. főigazgatóvá történt kinevezése alkalmából. A szülők nevében *Benárd Agost dr.*, v. népjóléti miniszter köszöntötte lelkes szavakkal az igazgatót, a tanulók üdvözlését *Mihálovits Tibor*, VIII. o. t. tolmácsolta.

III.

A tanári testület működési köre.

1. Hatóságok.

A Szent-Imre-főgimnázium fenntartója a magyar ciszterci Rend; kegyura *Békefi Remig* dr., zirci apát, egyetemi ny. r. tanár, a Magy. Tud. Akadémia és a Szent-István-Akadémia r. tagja.

Tanulmányi tekintetben az iskola a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium és a budapesti tanker. kir. főigazgatóság vezetése alatt áll. Vallás- és közoktatásügyi miniszter: *Vass József* dr.; a minisztériumi középiskolai ügyosztály főnöke: *Viszota Gyula* dr., tanker. kir. főigazgató, a M. Tud. Akadémia tagja; a budapesti tankerület főigazgatója: *Pintér Jenő* dr., tanker. kir. főigazgató, a Magy. Tud. Akadémia és a Szent-István-Akadémia tagja.

Érseki biztos: *Krywald Ottó* dr., a róm. kath. vallásstanítás szakfelügyelő-iskolátlátogatója.

2. Tanári testület.

a) **Igazgató:** *Bitter Illés*, ciszt. r. áld., tanker. kir. főigazgató, r. tanár, a tanári könyvtár őre, az ifj. énekkar vezetője, tandíjkezelő. Szaktárgyai a német és latin ny. s irodalom. — Tanította a bölcséletet a VIII. oszt. heti 3 órában. — Tr. é. 31, ez intézetben 9.

b) **A tanári testület rendes tagjai.**

Bosnyák Pongrác, ciszt. r. áld., r. tanár, a IV. o. főnöke. Szaktárgyai a latin és görög ny. s irod. — Tanította a latin nyelvet a IV. o., a görög nyelvet a VII. és VIII. o. h. 15 ó. — Tr. é. 14, e. i. 4.

Brisits Frigyes dr., ciszt. r. áld., r. tanár, a VII. o. főnöke, az Önképzőkör vezetője, az ifj. könyvtár őre. Szaktárgyai a magyar és a latin ny. s irod. — Tanította a magyar ny. és irodalmat az I., V., VII. és VIII. o., a latin nyelvet a VII. o. h. 19 ó. — Tr. é. 8, e. i. 7.

Düppong Mihály világi, h. tanár, az ifj. sportkör vezetője, a tornaszertár őre. Szaktárgya: a testgyakorlás. — Tanította a testgyakorlást I—VIII. o. h. 16 ó. — Tr. é. e. i. 1.

Gimesi Nándor dr., ciszt. r. áld., r. tanár, a természetrajzi és kémiai szertár őre. Szaktárgyai a természetrajz és földrajz. — Tanította a természetrajzot az I., II., IV., V. és VI. o., a földrajzot a III. és IV. o. h. 17 ó. — Tr. é. 2, e. i. 1.

Hümpfner Tibor dr., ciszt. r. áld., hittanár, a Mária-kongregáció prézese, ifj. hittanár. Szaktárgya a vallásstan. — Tanította a vallástant I—VIII. o. h. 16 ó. — Tr. é. 8, e. i. 4.

Kiss Albin dr., ciszt. r. áld., r. tanár, a VIII. o. főnöke, a történelmi s földrajzi gyűjtemény őre. Szaktárgyai a történelem s latin ny. és irod. — Tanította a latin ny. és irod. az I. és VIII. o., a történelmet a VII. és VIII. o., a közgazdasági és társadalmi ismereteket a VIII. o. h. 18 ó. — Tr. é. 18, e. i. 8.

Kühn Szaniszló, ciszt. r. áld., h. tanár, az I. o. főnöke. Szaktárgyai a történelem és földrajz. — Tanította a földrajzot az I. és II., a történelmet a III., IV., V. és VI. o. h. 18 ó. — Tr. é. 2, e. i. 2.

Magdiás Gáspár, ciszt. r. áld., r. tanár, a fizikai szertár őre. Szaktárgyai a természettan és mennyiségtan. — Tanította a mennyiségtant a IV., VII. és VIII. o., a természetant a VII. és VIII. o. h. 16 ó. — Tr. é. 30, e. i. 4.

Motz Atanáz dr., ciszt. r. tanár, a III. o. főnöke, tanárszéki jegyző. Szaktárgyai a német és latin ny. s irod. — Tanította a magyar nyelvet a III. o., a latin nyelvet a III. o., a német nyelvet a III. és VII. o. h. 17 ó. — Tr. é. 5, e. i. 3.

Nagy Nándor, világi, h. tanár, a rajzszerter őre. Szaktárgyai a rajzoló geometria és művészeti rajz. — Tanította a rajzoló geometriát az I—IV. o. h. 10 ó. — Tr. é. 2, e. i. 2.

Orsovai Fülöp dr., ciszt. r. áld., r. tanár, a VI. o. főnöke, a filológiai szertár őre, cserkésztsízt, az ifj. takarékpénztár kezelője. Szaktárgyai a latin és görög ny. s irod. — Tanította a latin ny. és irod. a VI., a görög ny. és irod. az V. és VI. o., a gyorsírást a IV. o. h. 16 ó. — Tr. é. 7, e. i. 6.

Schwartz Elemér dr., ciszt. r. áld., r. tanár, az V. o. főnöke. Szaktárgyai a német és latin ny. s irod. — Tanította a latin ny. és irod. az V. o., a német ny. és irod. a IV., V., VI. és VIII. o. h. 18 ó. — Tr. é. 6, e. i. 5.

Varga Virgil, ciszt. r. áld., r. tanár. Szaktárgyai a természettan és mennyis'gtan. — Tanította a mennyiségtant az I., II., III., V. és VI. o. h. 18 ó. — Tr. é. 2, e. i. 2.

Vargha Damján dr., ciszt. r. áld., egyetemi m. tanár, a Magy. Tud. Akadémia l. tagja, r. tanár, a II. o. főnöke, a segítőegyesület vezetője. Szaktárgyai a magyar és latin ny. s irod. — Tanította a latin nyelvet a II., a magyar ny. és irod. a II., IV. és VI. o. h. 18 ó. — Tr. é. 22, e. i. 8.

c) A más vallású tanulóknak az intézeten kívül álló hitoktatói. *Mihalovich Sándor* gör. kath., *Nedelykovits Velimir* g. kel. szerb, *Nagy Dénes* ref., *Szűts Gábor* ág. h. ev. és *Grünwald Mór* izr. hitoktatók.

d) A rendkívüli tárgyak tanárai. *Benárd Ágost* dr., népjóléti miniszter Öexcellenciája, iskolaorvosunk helyett ideiglenesen *Rónay Gusztáv* dr. főorvos ú tanította az egészségtant a VII. o.; *Bitter Illés* igazgató az éneket I. és II. o. h. 2 ó., ezenkívül vezette az énekkart h. 2 ó.; *Brisits Frigyes* dr. a kezdő fokon, *Hümpfner Tibor* dr. a közép fokon, *Kiss Albin* dr. a felső fokon a francia nyelvet h. 2—2 ó.; *Orsovai Fülöp* dr. a gyorsírást a IV. o., ezenkívül a kezdőket és haladókat h. 1—1 ó.; *Nagy Nándor* a művészeti rajzot h. 2 ó.

IV.

A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága.

A tanári kar tagjai az iskolai munka mellett a társadalmi, közművelődési, tudományos és irodalmi mozgalmakban is tevékeny részt vettek:

Bitter Illés igazgató a Szent-István-Akadémia r. tagja, a Kath. Középpiskolai Tanár-egyesület elnöke, a Magyar Pedagógiai Társaság rendje, a Szent-István-Társulat igazgatósági, az Orsz. Pázmány-egyesület, a Humanisztikus Gimnázium Hívei Egyesületének és a Középponti Kath. Körnek választmány tagja.

Brisits Frigyes dr.: A „Magyar Középpiskola“ társszerkesztője, az Irodalomtörténeti Társaság jegyzője, a Magyar Ifjúsági Irodalmi Társaság rendes tagja; előadásokat tartott a látgymányosi róm. kath. hitközség adventi estéjén „Élet és irodalom“; a kath. sajtóhölgybizottság matinéjén „A modern magyar sajtó és a közönség“; s az Irodalomtörténeti Társaságban „Irodalompolitika“ címmel. Cikkei: Irodalomtörténet és világnézet. (Megj. a Kath. Szemle 1921. évf. 1—2. sz.) A gyermektől a gyermekig. (Kath. Nevelés 1921. 3. sz.) Apponyi, a szónok. (Uj Nemzedék. 1921. 114. sz.) Kisebb cikkek, kritikák a Magyar Középpiskolában, az Irodalomtörténetben, a Magyar Kultúrában, a Társadalomtudományban, az Uj Nemzedékben.

Gimesi Nándor dr. értekezései: A bidens tripartitus elzöldült virágzata. (Bot. Közl., 1920. I—VI. f., 16—21 l.) Vergrünung der Blütenköpfchen von bidens trip. u. o., (4—5). I. A vizek kutatása, mint élettudomány. (Kath. Szemle, 1920. X., 603—611. l.) A bidens-fajok virágainak fejlődése. Bpest, 1920. Psychiatria és pedagógia. (Magyar középiskola, 1921.) Az anyag szerkezetének legújabb kutatása. (Magyar Kultúra, 1921.)

Hümpfner Tibor dr. a Hittanárok és Hitoktatók Egyesületében tartott előadást „Gyakorlatiasság a hitoktatásban“ címen.

Kiss Albin dr., a Szent-István-Akadémia r. tagja, bölceleti könyvkritikákat írt a Magyar Középpiskola számaiba.

Magdics Gáspár, az Aquinói-Szent-Tamás-társaság r. tagja 1921. máj. 4.-én tartotta székfoglaló értekezését „A kozmológiai Isten-érv a fizikában” címmel.

Schwartz Elemér dr. több németnyelvészeti és folklorisztikai cikket írt hazai és külföldi folyóiratokba.

Vargha Damján dr., a Magyar Tud. Akadémia levelező tagja, a Szent-István-Akadémia r. tagja és III. osztályának titkára, a Budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen a régi magyar irodalom magántanára. 1. „Szent Jeromos a magyar kódex-irodalomban”. Felolvasás a Magy. Tud. Akadémia I. o. ülésén 1921. jan. 24.-én (Szent Jeromos halálának 1500 éves jubileuma alkalmából). 2. „A gyulafehérvári Batthyaneum” viszonya a magyar kódex-irodalommal”. Felolv. a Szent-István-Akadémia III. o. ülésén 1921. febr. 3. 3. „Temesvári Pelbárt Ferenc beszédei és kapcsolatuk kódex-irodalmunkkal”. Felolv. az Irodalomtörténeti Társaság közgyűlésén 1921. márc. 12. (Szent Ferenc harmad-rendjének 700 éves jubileuma alkalmából.) Részlet-bemutató Temesv. Pelbátról szóló nagyobb irodalomtörténeti tanulmányból. 4. Több hazafias, vallás-erkölcsi cikket és útleírást (Hollandiáról és a magyar-holland gyermeknyaraltatásról, számszerint 7), könyvismertetést közölt különböző lapokba és folyóiratokba, hivatalos bírálatot írt a Prónai-féle Irodalomtörténetről és Olvasókönyvről. Egyetemi előadásának címe volt: „A magyar kódexirodalom szöveg- és műfaji egységei”.

V.

Tananyag.

Az 1899. évi Gimnáziumi Tantervben előírt tanítási anyagot minden osztályban elvégeztük. Az olvasmányokra, könyvnlküliekre és írásbeliekre nézve a régi rendhez igazodtunk.

VI.

A tanulók névsora.

Rövidítések jelentése: g. kath. = görög katolikus; g. kel. = görög keleti szerb; ref. = református; ág. h. ev. = ágostai hitvallású evangélikus; izr. = izraelita; ism. = ismétlő; mt. = magántanuló; m. = megfelelő. A zárójelben a tantárgyak vannak jelezve, melyekből elégtelen az előmenetel.

I. OSZTÁLY.

Osztályfő: *Kühn Szaniszló*.

Beiratkozott: 68, bizonyítványt kapott: 63.

Jelesrendű: Bálint Péter, Benkhard Ágost, Boódor Zoltán, Czeitler Béla, Erney György, Fritz Mihály, Gáldi Miklós mt., Holló Miklós, Janky Miklós, Kiss Antal, Kiss Miklós, Kulesár László, Láncz István, Luib Edgár mt., Lutz György, Madarász Géza, Podhradszky Adám mt., Sellner Lajos, Sonnevend Gyula, Stantsits János, Votin József. — *Jó*: Bleyer György, Eberhard Imre, Fánecy Zsolt ref., Frenreisz István, Gerstmár János, Gubicza Gyula, Jászay Pál m., Kaveczky Imre, Kőszeghy Lajos, Novák Endre, Pörnői László, Reinwein Ottó, Speidl Géza, Steinhauser Adolf, Szőke Béla, Tauber József, Várkonyi László. — *Elégséges*: Bartha György, Bonta Endre, Borsody Gyula, Fekete György, Finck János, François Cezár, Géczy Gábor, Hartmayer János, Katona Ferenc, Kozilek Károly, Lazay Lajos, Ludányi Lajos, Palotás István, Reiprich József, Strestik Károly m., Szabó Ferenc m., Tomka Károly m., Zboray Jenő m.

Elégtelen: *Egy tárgyból*: Fuchs Lajos mt. (lat.), Szabó Elemér (lat.), Szegedinácz András mt. (lat.), Szende Vidor (r. geom.), De Toma Alfonz (latin). — *Két tárgyból*: Szántó Ödön (lat., mennyt.). — *Több tárgyból*: Wehrmann László (lat., mennyt., r. geom.).

Kimaradt: Parupka Ferenc ism., Szunyogh Ernő, Tábori Mihály. — *Hollandiai üdülésre ment*: Baricza Dezső mt. — *Vizsgálatot nem tett*: Bayer-Krucsay Dezső mt.

II. OSZTÁLY.

Osztályfő: Vargha Damján dr.

Beiratkozott: 77, bizonyítványt kapott: 73.

Jelesrendű: Biacs Nándor, Demjanovich József g. kath., Előd Károly, Hrauda Károly, Kiss Kornél, Martos Agost, Mérey István, Oberding Jenő, Rákosi Endre, Rónay László, mt., Vetter Sándor, Votin Lajos, Weisinger György, Zemplén Elemér. — *Jó*: Boronkay Lajos m. t., Brückner József mt., Dénes Jenő mt., Divald Kornél, Dörfler Ernő, Erdődy Elek, Farkas Sándor, Gáldi Miklós, Hallósy Zoltán, Késmárky József, Kövesdy József, Meyer Attila, Nagy Gyula mt., Peiniger Károly ág. h. ev., Preszter Tibor, Réthy Gábor, Szőnyi Zoltán, Tichy Adám mt., Waldhauser György. — *Elégséges*: Amberg Péter, Augusztn Vince, Barkóczy-Klopsch Ferenc, Berkes Kálmán, Bleyer Ferenc, Borsody Sándor, Bresztovszky István mt., Csomay Béla, Elekes Lajos, Éliás János mt., Fehér István, Fuchs Károly, Gáldi Gábor, Gyárfás János mt., Ghyczy Pál ref., Götz Sándor, Heincz Miklós, Jahoda Antal, Keresztessi Sándor, Nagy Ernő, Rózsaffy György, Saxlehner Lajos ref., Sibalszky Miklós, Szentgyörgyi Lóránt, Szőke Gábor, Tirpák Sándor, Warga László, Zsögön Tibor.

Elégtelen: *Egy tárgyból*: Babóczky István (lat.), Durkó András ref. mt. (lat.), Geszler Ödön (lat.), Kertész József (mennyt.), Kocsis Nándor (lat.), Koszmovky Tibor (lat.). — *Két tárgyból*: Bajza József (mennyt., geom.), Böröcz Béla mt., (lat., földr.), Hantzmán József mt. (lat., mennyt.), Laposán Árpád (lat., geom.), Zsigmond István mt. (lat., termr.). — *Több tárgyból*: Borostyán László (magy., lat., földr., termr., mennyt., geom.).

Vizsgálatot nem tett: Haas Pál mt., Jakab Károly ref., mt., Szalóky László mt. — *Hollandiai üdülésre ment*: Baricza Ferenc mt.

III. OSZTÁLY.

Osztályfő: Motz Atanáz dr.

Beiratkozott: 64, bizonyítványt kapott: 61.

Jelesrendű: Antunovits Béla, Ács László, Benárd Miklós, Bornemissza Nándor, Divald György, Kárász Artur, Károly István ref., Lánicz László, Podhradszky Lajos ág. h. ev., mt., Szerdahelyi Imre. — *Jó*: Beőreöndy János, Csapláros József, Feistmantel Ferenc ism., Haggenmacher Pál ref., Haller Imre, Lechner Jenő, Matus István, Plósz György mt., Schmitt Pál, Sonnevend György, Tauber Jenő, Térfi Károly, Várady Antal, Zimmermann Károly, Zsoldos Imre. — *Elégséges*: Bartha László, Brückner József mt., Cseh Lajos, Csepela Gyula, Czigány László, Dinich Vidor, Fesztes Ferenc, Gyurik József, Hoffer József mt., ism., Kardos József, Kovács Aladár, Kury Attila, Lehócz Lajos, Makk József, Miklós Géza ref., Nagy Gyula mt., Nagy József, Riemer Tivadar, Ruzics István ism., Sággy Kálmán, Simkovits István, Szalay István ism., Szilágyi Kornél, Tőrekgy György, Tuza Miklós mt.

Elégtelen: *Egy tárgyból*: Farkas Elemér (lat.), Fischer Ferenc (r. geom.), Honbeiszter István mt. (lat.), Kramer József (lat.), Orbán Pál ism. (ném.), Rózsaffy Dezső (ném.), Skoff Kornél mt. (r. geom.), Szecsődy Gyula mt. (lat.). — *Két tárgyból*: Ghyczy Vilmos ref. (lat. földr.). — *Több tárgyból*: Mészáros László (lat., ném., számt., r. geom.), Rausch Pál mt. (lat., tört., r. geom.).

Kimaradt: Kovács István ism., Nagy Sándor. — *Vizsgálatot nem tett*: Szegő Béla.

IV. OSZTÁLY.

Osztályfő: Bosnyák Pongrác.

Beiratkozott: 60, bizonyítványt kapott: 56.

Jelesrendű: Balogh Ferenc ref., Deréky István, Huba Árpád, Jung Péter, Miholcsek István, Moldován László, Novák László, Staud Iván, Vásárhelyi László. — *Jó*: Frónius Oszkár ág. h. ev., Gyömörey József, Huszár László, Illés Gyula, Katona György, Kolba Gyula, Kretzói Miklós, Léway Gábor, Medzihradsky Károly, Mezey Pál, Mojzes László, Perlaki Béla, Pizsmann Pál, Skoff Iván m., Szily József, Szőnyi János, Tóth Miklós. —

Elégséges: Baross Károly ism. m., Besenyei Gáspár, Bruckmayer József, Dávid Imre, Farkas Ferenc, Fuchs Emil, Göttmann István m., Janitsáry László, Jánky Béla, Király Géza, Klatsmán Tibor, Koblinger Lajos, Kochen Artur ág. h. ev., Koller István m., Martony Imre ág. h. ev., Marx Ferenc, Nagy Andor, Nagy Tibor, Ottenwald József, Pelczér László ág. h. ev., Romoda Ottó, Rupp Rudolf, Sass Károly, Schmidt József, Szabó Tivadar ref., Szántó László, Tichy Ede, Zerneck Harald.

Elégtelen: Egy tárgyból: Albeker Benedek (lat.). — Két tárgyból: Váli Pál (lat. term.).

Kimaradt: Barta Tivadar mt., Geschitz Mihály, Nemes Antal, Szigriszt László.

V. OSZTÁLY.

Osztályfő: Schwartz Elemér dr.

Beiratkozott 54, bizonyítványt kapott: 50.

Jelesrendű: Beöreöndy István, Csomay Imre, Fincziczky István, Fogarassy László, Hancsók Kálmán, Kende Ferenc, Kesselyák Adorján g. kath., Kochen Lajos ág. h. ev., Kesztlér Ottó izr., Král Rudolf, Staud Géza, Tiszje József, Vajna László, Viczián Imre ref., Zemplén Béla. — *Jó:* Benárd Aladár, Bieber Károly, Dalmai Zoltán, Frank János, Makk István, Tahy Béla. — *Elégséges:* Bischof Gyula, Czigány Imre, Denkinger Ferenc, Forgó László m., Gallus Ernő m., ág. h. ev., Havas Zoltán, Király Gyula, Koroknay Sándor ref., Kovács Sándor, Loór István, Missik Béla, Nagy József, Nagy Lajos, Novák Kamill, Ottávi Rajmund, Pentz János, Rausch János, Romsauer Tibor, Rozsenich Tamás, Saxlehner Kálmán ág. h. ev., Sárkány István m., Simon Ákos, Szita Oszkár, Thaly Imre ref., Wotzasik György, Zboray Ervin.

Elégtelen: Egy tárgyból: Hohlfeld Tibor m. (vallástan), Novák Ferenc (mennyt.). — Két tárgyból: Janitsáry Miklós m. (gör., mennyt.).

Kimaradt: Mihalik Ferenc, Porázik Tibor, Tullner Kálmán, Vásárhelyi Béla.

VI. OSZTÁLY.

Osztályfő: Orsovai Fülöp dr.

Beiratkozott 46, bizonyítványt kapott: 41.

Jelesrendű: Gránitz László, Hoffer János, Hrauda Rezső, Szántó Zoltán, Szentpéteri Antal, Wildner Ödön, Zemplén Zoltán. — *Jó:* Bartal Kálmán, Benard Ágost, Blaskó Sándor, Buday Zoltán, Dörfler Miklós, Haggemacher József ref., Horváth Lóránt ág. h. ev., Kendi Elemér, Lupták Pál, Peiniger Sándor ág. h. ev., Petrilla István, Petrovits Vidor g. kel., Szalay Géza. — *Elégséges:* Bresztovszky Domokos mt. ism., Czeiner Pál, György Béla, Litvai István, Litvai János, Molnár Ferenc, Stibrányi Márton, Szondi Jenő, Szöllösy Károly, Tomcsányi Gyula mt. ág. h. ev., Töreky Iván, Urbanovich László, Waginger Mihály, Zárth Sándor mt.

Elégtelen. Egy tárgyból: Gazdag Imre (ném.), Prokopiusz Gábor (mennyt.), Szántó Tivadar mt. (mennyt.), Tomka Miklós (lat.), Lőrincz Nándor mt. ism. (lat.). — *Két tárgyból:* Bernáth Aladár (lat., ném.), Frits Miklós (lat. mennyt.).

Vizsgálatot nem tett: Weber Andor mt. — *Kimaradt:* Joász István, Kemény István, Orbán György. — *Meghalt:* Tomcsányi Ferenc ág. h. ev.

VII. OSZTÁLY.

Osztályfő: Brisits Frigyes dr.

Beiratkozott 45, bizonyítványt kapott: 45.

Jelesrendű: Antunovits János, Ádám László mt., Bathó László, Böhm József ág. h. ev., Czettner Ferenc, Dudits Andor, Fáykiss István, Gömöri Pál, Héber József, Nikolich Fedor, Schmick Károly. — *Jó:* Bakos Endre, Belkó Ágoston, Csepela István m., Graff Kálmán, Heinzl Frigyes, Holló Ferenc m., Kaczvinszky József mt., Kolba Vilmos, Majláth Imre. — *Elégséges:* Eberhardt Antal, Gál József, Horváth János, Ipolyi-Keller Tamás, Lakner Pál, Légrády Tibor ág. h. ev., Ottlyk Lajos ág. h. ev., Pálházy Endre m., Pridafka Ernő m., Rösler Endre m., Rössler Béla m., Stumpf Imre m., Szepessy Sándor m., g. kath., Wolf Vilmos m.

Elégtelen: Egy tárgyból: Batisweiler Nándor (mennyt.), Koblinger László (mennyt.), Kovács József (lat.), Léber Lajos (mennyt.), Mayer Lajos m. (tört.), Riemer Miklós m. (tört.), Szentpétery Gyula m. (mennyt.), Zboray Kázmér m. (mennyt.) — *Két tárgyból:* Sántha István (lat., gör.) — *Több tárgyból:* Golda József m. (magy., lat., gör., ném., termtan., mennyt.), Putz Ferenc (lat., termtan., mennyt.)

VIII. OSZTÁLY.

Osztályfő: Kiss Albin dr.

Beiratkozott: 38, bizonyítványt kapott: 36.

Jelesrendű: Antoss Levente, Herglöz Jenő, Hidassy Dezső, Hocz Gábor, Jankovics Endre, Mattyasovszky Pál, Mihálovits Tibor, Miklós Ervin ref., Németh Lóránt, Petrányi Győző, Ruda Lajos, Szüllő Ferenc, Waldapfel József mt., izr. — *Jó:* Demjanovich Endre g. kath., Gallárt Miksa, Greszl Ferenc, Heinzl Ottokár, Kaufmann István, Szentpéteri Gyula, Sziógyártó Károly, Tahy Gábor, Thén Kálmán, Turczer Károly Imre. — *Elégséges:* Buchgraber Gábor, Ertner Károly, Ilosvai László, Jeszenszky Tibor ág. h. ev., Metzler Jenő, Rác Ádám, Réder László, Sámy (Nagy) Zoltán ref., Szakály Károly, Szalay Miklós, Szecsődy István, Tomka Emil.

Elégtelen: Két tárgyból: Zomzelli Géza mt. (lat., mennyt.) — *Vizsgálatot nem tett:* Abaffy Lajos. — *Hollandiai üdülésre ment:* Korchmáros László.

VII.

Érettségi vizsgálatok.

A június havi érettségi vizsgálatokra 34 ny. rendes és 1 magántanuló jelentkezett.

Az írásbeliek máj. 17., 18., 19.-én voltak. Tételük:

a) A magyar irodalomból: Örök utitársaim. — Jeles: 15, jó: 13, elégséges: 7.

b) A latin nyelvből és irodalomból: Vergilius „Aeneis“-e IX. é. 473—489. sor. Jeles: 20, jó: 8, elégséges: 6, elégtelen: 1.

c) A mennyiségtanból: 1. 35.000 K 4⁵⁰/₁₀₀-os kölcsön 25 év alatt mekkora utólagos évi annuitásokkal törleszthető és mekkora az első és az utolsó törlesztés? 2. Valamely háromszög oldalai 13, 14, 15 centiméteresek; mekkora lesz annak a forgástestnek a felülete és térfogata, amelyet kapunk, ha az adott háromszöget leghosszabbik oldala körül megforgatjuk? — Jeles: 14, jó: 9, elégséges: 9, elégtelen: 3.

Az írásbeliek alapján visszavetett 1 tanuló.

A szóbeli vizsgálatok jún. 9., 10. és 11.-én voltak *Pintér Jenő* dr., budapesti tanker. kir. főigazgató úr elnöke alatt. Az írásbeliek alapján szóbelire bocsátott mind a 34 jelölt megfelelt, és pedig *jelesen*: 12 (Antoss Levente, Herglöz Jenő, Hidassy Dezső, Hocz Gábor, Jankovich Endre, Mattyasovszky Pál, Mihálovits Tibor, Miklós Ervin, Németh Loránt, Petrányi Győző, Szüllő Ferenc, Waldapfel József); *jól*: 13 (Buchgraber Gábor, Demjanovich Endre, Greszl Ferenc, Kaufmann István, Metzler Jenő, Ruda Lajos, Sámy (Nagy) Zoltán, Szentpéteri Gyula, Sziógyártó Károly, Tahy Gábor, Thén Kálmán, Tomka Emil, Turczer Károly); *egyszerűen*: 9 (Ertner Károly, Gallart Miksa, Heinzl Ottokár, Ilosvai László, Jeszenszky Tibor, Rác Ádám, Réder László, Szakály Károly, Szecsődy István).

A görögnyelvi kiegészítő vizsgálatra jelentkezett 17; mindannyinak a készültsége elfogadható volt.

A választott életpályákat tekintve orvosnak készül 3, technikus pályára 10, kereskedelmire 3, gazdaságra 7, jogira 5, egyházira 2, tanár 1, katonára 2, művész 1.

VIII.

Statisztikai kimutatások.

A rendes tanulók száma. A rendes tanulók száma az isk. év elején 420 volt, az isk. év végén 397. A vizsgálatot tett rendes tanulók osztályok szerint a következőképpen oszlottak meg: I. 58, II. 59, III. 57, IV. 56, V. 50, VI. 40, VII. 43, VIII. 34. Nyolc osztályban 397 rendes tanuló.

A tanulók vallása. Róm. kath. 360 (90⁶⁹/₁₀₀), gör. kath. 5 (1²⁷/₁₀₀), gör. kel. 1 (0²⁵/₁₀₀), ref. 16 (4⁰²/₁₀₀), ev. 14 (3⁵²/₁₀₀), izr. 1 (0²⁵/₁₀₀).

A tanulók anyanyelve. Magyar 389 (98²³/₁₀₀), német 8 (1⁷⁷/₁₀₀).

A tanulók nyelvismerete. Csak magyarul beszél 303 (76·32°/o), más nyelven is 94 (23·68°/o). Az utóbbiak közül németül 82 (20·65°/o), tótul 5 (1·76°/o), franciául 10 (2·52°/o).

A tanulók születésének helye. Budapesti 219 (55·17°/o), vidéki 167 (42·07°/o). horvátországi 2 (0·50°/o), külföldi 9 (2·26°/o).

A tanulók szüleinek foglalkozása. Önálló gazda 11 (2·78°/o), önálló iparos 42 (10·58°/o), önálló kereskedő 20 (5·03°/o), önálló értelmiség 82 (20·64°/o), közalkalmazott 153 (38·54°/o), magánalkalmazott 81 (20·39°/o), egyéb 8 (2·03°/o).

A tanulók szüleinek lakóhelye. Budapesti 305 (76·83°/o), vidéki 92 (23·17°/o).

A tanulók viselete. Dicséretes 355 (89·42°/o), megfelelő 42 (10·58°/o).

A tanulók előmenetele. Jelesrendű 93 (23·42°/o), jó 97 (24·43°/o), elégséges 161 (40·56°/o); egy tárgyból bukott 31 (7·80°/o), két tárgyból 9 (2·27°/o), több tárgyból 6 (1·51°/o).

A bukott tanulók száma osztályonként. I. 5 (8·62°/o), II. 8 (13·55°/o), III. 11 (19·29°/o), IV. 2 (3·57°/o), V. 3 (6·00°/o), VI. 6 (15·00°/o), VII. 11 (25·58°/o), VIII. —.

A tanulók mulasztása. Az egész évben mulasztott tanítási órák száma: 14.971. Egy tanulóra átlag 37 mulasztott óra esik.

A magántanulók. Az év folyamán vizsgálatot tett 32 magántanuló. Osztályok szerint: I. 5, II. 18, III. 4, IV. —, V. —, VI. 1, VII. 2, VIII. 2. Vallás szerint: róm. kath. 28 (87·50°/o), ref. 1 (3·12°/o), ág. h. ev. 2 (6·25°/o), izr. 1 (3·12°/o). Megfelelt: 24 (75°/o) nem felelt meg: 8 (25°/o).

A beírt rendes és magántanulók száma: 452, bizonyítványt kapott: 429.

IX.

Tájékoztató az 1921—22. isk. évre.

Az I. osztályra jelentkezők előjegyzése júl. 1., 2., továbbá aug. 24., 25.-én délelőtt 9—12-ig lesz. Beadandó az iskolai értesítő-könyvecske, az elemi iskola IV. osztályáról szóló bizonyítvány, a születési anyakönyvi kivonat, a keresztlevel és a himlő-oltó bizonyítvány.

Minden előjegyzett tanuló felvételi vizsgálatot tesz. A felvételi vizsgálat írásbeli és szóbeli részből áll. Az írásbeli aug. 27.-én 8 óraker, a szóbeli aug. 29.-én 8 óraker lesz. Az írásbelinek tárgya tollba-mondott szövegnek leírása, továbbá a négy alpművelet köréből vett példák megoldása. A szóbeli tárgya egy ott olvasott rövidebb magyar olvasmány tartalmának elmondása, a legfontosabb nyelvtani kategóriák felismerése, továbbá a négy alpművelettel való számolás, az egyszeregy és fejszámolás. — A vizsgálat díja 12 K.

A különbözeti, magán- és pótlóvizsgálatok írásbeli része aug. 29.-én 8 óraker, a szóbeli aug. 31.-én d. e. 8 óraker lesz. Jelentkezni aug. 28.-án 10 óraker kell.

A javítóvizsgálatokat aug. 30.-án 8 óraker tartjuk. Jelentkezni aug. 29.-én d. u. 4 óraker kell.

A külföldi üdülésre távozott tanulók visszatérésük után azonnal jelentkeznek az igazgatónál pótlóvizsgálati terminus kérése végett. E vizsgálat szegénységi bizonyítvány felmutatása esetén díjtalan, egyébként tárgyakint 75 K díj fizetendő.

Akik szept. 15.-e után jönnek vissza, azok a pótlóvizsgálat után csak akkor léphetnek felsőbb osztályba, ha előbb az illető osztálynak addig végzett anyagából felvételi vizsgálatot tesznek. E vizsgálat díja tárgyakint 30 K.

A beírások jún. 30.-án, továbbá szept. 1., 2. és 3.-án d. e. 9—12-ig lesznek. Jún. 30.-án és szept. 1.-én csak intézetünkbe járt tanulókat írunk be. Szept. 2.-án máshonnan jövő, kath. vallásúakat is veszünk fel. Másvallású, továbbá ismétlő tanulók csak szept. 3.-án jelentkezhetnek felvétellel.

Szept 4.-én 1/29-kor Veni Sancte, utána évmenyitő ünnepély. *Szept 5.-én* r. előadás.

Budapest, 1921. június 29.

Bitter Illés,

igazgató.

**A ciszterci Rend budapesti I. ker. Szent-Imre-főgimnáziumában
(I., Váli-utca) az 1921—1922. iskolai évben használandó tan-
könyvek jegyzéke.**

I. osztály.

Róm. kath. nagyobb katekizmus. — Bartha J.: Magyar nyelvtan. — Prónai A.: Magyar olvasókönyv, I. — Fodor-Székely: Liber Sexti, I. — Pirchala: Latin nyelvtan. — Jákó-Ujházy: A magyar királyság földrajza. — Kozma-Kőrösi: Rendszeres földrajzi atlasz. — Horváth-Marosi: Természetrész, I. — Gidró B.: Számтан. — Lendvai H.: Rajzoló geometria, I. — Stojánovits: Apolló hangjegyzet. — Zsaskovszky: Énekeskönyv kötve.

II. osztály.

Róm. kath. nagyobb katekizmus. — Pokorny: Ószövetség. — Bartha J.: Magyar nyelvtan. — Prónai A.: Magyar olvasó, II. — Fodor-Székely: Liber Sexti, I. — Jákó-Ujházy: Az Óvilág földrajza. — Kozma-Kőrösi: Rendszeres földrajzi atlasz. — Horváth-Marosi: Növénytan és állattan, II. — Gidró: Számтан. — Lendvai: Rajzoló geometria, II. — Pirchala: Latin nyelvtan.

III. osztály.

Róm. kath. nagyobb katekizmus. — Pokorny: Újszövetségi bibliai történetek. — Bartha J.: Rendszeres magyar nyelvtan. — Prónai: Magyar olvasókönyv, III. — Fodor-Székely: Liber Sexti, II. — Pirchala: Latin nyelvtan. — Szörényi: Német nyelvkönyv, I. — Ujházy: A magyar nemzet történelme, I. — Kogutowitz: Atlasz a magyar történelem tanításához, I. — Jákó-Ujházy: Az újvilág földrajza. — Dékány: Ember és a Föld. — Lévay: Matematikai és fizikai földrajz. — Kozma-Kőrösi: Rendszeres földrajzi atlasz. — Gidró: Számтан. — Lendvai: Konstruktív planimétria. — Vargha: Jézusom örömeim (imakönyv), kötve. — Zibolen-Csóka: Közigazgatási és jogi ismeretek.

IV. osztály.

Pokorny: Kath. szertartástan. — Bartha-Tordai: Stilisztika. — Lehr: Arany Toldi-ja. — Fodor-Székely: Liber Sexti, II. — Pirchala: Latin nyelvtan. — Szörényi: Német nyelvkönyv, I. — Ujházy: A magyar nemzet története, II. — Vargha György: Magyarország földrajza. — Kogutowitz: Atlasz a magyar történelem tanításához, I. — Horváth-Marosi: Növénytan. — Borosay: Algebra, I. — Lendvai: Rajzoló geometria, III. — Vargha: Jézusom örömeim (imakönyv), kötve. — Zibolen-Csóka: Közigazgatási és jogi ismeretek.

V. osztály.

Schütz L.: Kath. hittan. — Bartha-Tordai: Retorika. — Dávid: Ciceros orationes selectae. — Cserép: Szemelvények P. Ovidius Naso műveiből. — Pirchala: Latin nyelvtan. — Maywald: Görög nyelvtan. — Maywald: Görög olvasó, I. — Laki B.: Német olvasó, III. — Ujházy: Egyetemes történelem, I. — Kogutowitz: Történelmi iskolai atlasz, II. — Horváth-Marosi: Állattan. — Borosay: Algebra, I. — Borosay: Geometria, I.

VI. osztály.

Schütz: Katholikus erkölcstan. — Bartha-Tordai: Poetika. — Bartal-Malmosi-Paulovics: Titi Livius ab u. c. I. XXI—XXII. — Pirchala: P. Vergili Aeneidos libri, I. — Pirchala: Latin nyelvtan. — Maywald: Görög olvasó, II. — Maywald: Görög nyelvtan. — Laki. Német olvasó, III. — Ujházy: egyetemes történelem, II. — Kogutowitz: Történelmi iskolai atlasz, II. — Horváth-Marosi: Ásványtan. — Borosay: Algebra. — Borosay: Geometria, I. — Lutter: Logaritmus táblák.

VII. osztály.

Schütz: Kath. Egyháztörténelem. — Pintér Jenő: A magy. irod. tört. VII—VIII. oszt. — Szinnyi: A magyar nyelv. — Pirchala: Vergilii Aeneidos, II. — Cserép: Sallustius, Bellum Jugurthinum. — Dávid: Ciceronis orationes selectae. — Pirchala: Latin nyelvtan. — Kempf: Szemelvények Homeros Odysseából. — Dávid: Szemelvények Herodotosból. — Maywald: Görög nyelvtan. — Szemák: Német olvasó, IV. — Albrecht: Goethe „Hermann und Dorothea“. — Ujházy: Egyetemes történelem, III. — Kogutowitz: Történelmi iskolai atlasz, II. — Mattyasovszky: Fizika, I. — Borosay: Algebra, II. — Borosay: Geometria, II. — Lutter: Logaritmus táblák.

VIII. osztály.

Schütz: Kath. hitvédelem. — Szinnyi: A magyar nyelv. Prónay-Sík: A magyar irodalomtörténet, VII—VIII. oszt. — Prónay-Sík: Irodalomtörténet olvasó. — Wirth: Szemelvények Horatiusból. — Schmidt: Szemelvények Tacitus műveiből. — Pirchala: Latin nyelvtan. — Kempf: Szemelvények Iliásból. — Simon: Szemelvények Platonból. — Maywald: Görög nyelvtan. — Szemák: Német olvasó, IV. — Heinrich: Schillers „W. Tell. — Jászai: Magyarország oknyomozó történelme. — Kogutowitz: Atlasz a magyar történelemhez. — Mattyasovszky: Fizika, II. — Borosay: Algebra, II. — Borosay: Geometria, II. — Lutter: Logaritmus táblák. — Hajdu-Zoltványi: Lélektan és gondolkodás-tan. — Nemes Czike-Milakovszky-Csóka: Közigazgatási és jogi ismeretek.